VII. évfolyam 1896. 19. szám. Selmeczbánya, május 3.

Selmeczbányai Hiradó.

SELMECZ-BÉLABÁNYA SZ. K. VÁROS HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 „
Negyed évre . . . . . 1 „

Egyes szám ára 10 krajczár.

Felelős szerkesztő és kiadó:
VÖRÖS FERENCZ.
Laptulajdonos:
JOERGES AGOST özv. és Fia
A lapot illető szellemi közlemény, valamint az anyagi rész is a kiadóhivatalra czimzendő.

HIVATALOS HIRDETÉSEK DÍJA:
100 szóig 2 frt., ezentúl minden megkezdett 100 szonál 50 krral több
Magánhirdetések megállapodás szerint számittatnak.
Nyilt-tér három hasábos sorért 10 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért 30 kr
Kéziratok nem adatnak vissza.

EZER ÉV

Egy ezredév telt el azóta,
Hogy a mienk e szép haza,
Egy ezredév telt el rosszba', jóba',
Hogy fenn van népünk csillaga.
A multba hogyha visszanézünk
Szivünk hevesebben dobog,
S az érzelemtől, melyet érzünk
Szemünk mi lelkesen ragyog!

Egy ezredév! . . . Mi büszke szózat,
Melyet rebegnek ajkaink!
Egy ezredév! . . . Dicsö látványt ad,
Szemünk ha rajta elkeint!
A földön oly nép nincs sehol, mely
Büszkébb lehetne, mint fajunk,
Nincs, mely előtt homályba száll el
A mi örökfényü napunk!

Véren szerezték, drága véren
Elődeink e szent hazát,
Vitézül vivtak annyi éven
Birásáért számos csatát.
És győztenek, mienk lett ime,
Mit hun király reánk hagyott,
Magyar zászló, magyarnak szine
A szélbe' büszkén lobogott. . .

Ah, mintha látnám lelki szemmel,
Mit Alpár láta egykoron,
Oda varázslom, képzelem el
Hős Árpádot tüzes lovon.
Körülte messze sikon állnak
A harcz után vitézei.
Figyelnek fejdelem szavának
A hangzatát megérteni.

„Vitezi népem, halld beszédem:
Elfoglalók e dús hazát,
Véren szereztük, drága véren,
Érette vivtunk sok csatát.
Utódainkra hagyjuk majdan
Ha égbe hiv dicsö Hadúr,
S ha tán azok nem védik bajban:
Szálljon szóm rájok átokúl!“ . . .

Egy ezredév alatt nem egy vész
Találta sujtni szép honunk,
De szent jogát megvédni volt kész
Mindig erös, vitéz karunk.
Megvédtük azt jó s rossz napokba',
Onteltunk érte honfi vért.
S a lelkesültség az meghozta
A győzedelmi díjt, babért.

Nem birt velünk pogány tatárhad.
Nem birt velünk a tar török,
Megvédtük mindenkor hazánkat,
Melyhez igaz hűség kötött.
A sors csapással gyakran sújta,
Könyben sokszor fürödt szemünk,
De hön reméltünk jóban s ujra
Segite minket Istenünk . . .

És hogy az ezredév letellett
És váltakozva telt a mult,
A változó esztendők mellett
Lelkünk remélni megtanult.
Bizton tekintünk a jövőbe,
Veszélyteli már nem lehet,
Minden nagyunk nagy, mint elöde,
Vezérlik jól e nemzetet.

S elédbe járulunk, te Isten,
Szined előtt letérdelünk.
Irgalmasan szemed tekintsen,
Segitse drága nemzetünk!
A dics, a nagyság megmaradjon,
Közelgjen el a boldog év,
És életet népünknek adjon
Még számtalan sok ezredév!

Kubán Endre.

TÁRCZA.

Tavasz volt . . .

Tavasz volt, szép tavasz,
Mikor megismertem,
Tavasz volt szép tavasz,
Nagyon megszerettem.

Szerettem szeretett,
Forrón, hőn, mint a nyár,
De az elmult, rég volt,
Tán nem is szeret már.

Hull a levél. Ősz van.
Elhagyott hűtlenül,
Fájó szűmon a seb
Mikor, mikor enyhül?

Jön fagyával a tél,
Irt hoz a sebemre,
Feledni akarlak,
Feledni örökre . . .

Január.

Olyan vagy . . .

— Heineből —

Olyan vagy mint a kis virág
Oly kedves, oly tiszta;
A mint nézlek, szivem egyre
A fájdalmat issza.

Azt hiszem, hogy kezeimet
Fejedre kell tennem:
Kérve Istent tartson ő meg
Ily tisztán s kedvesen.

Berényi J.

Egyet-mást a dalról.

Mikor eljön a kikelet és virágözönével elboritja a természetet, a borongó kedély is felszabadul bilincsei alól, s a sziv hevesebb lüktetésével hirdeti a fölöujult életkedvet.

Ki ne járt volna még ilyenkor a szabadban?, mikor a fakadó virágok millioi édes illattal árasztják el a mezőt; kit ne szállt volna még meg ilyenkor egy magasabb ihlet költöisége?, mikor a természet eme örökké gondos anyánk szivünkben ezer érzetet kelti a gyönyörnek . . .

Ha az éj bizonytalan homályából fölmerül a hasadó hajnal és örömkönnyeivel beharmatozta az ébredő erdőt, kelő sugarai halvány rózsákat festenek a sötét lombok közé, mi az, mi ilyenkor annyira megragadja kedélyünket? A lombok titokzatos suttogása? . . vagy az ébredő gyöngyvirágok édes illata? . . . Nem, a mi oly édes kéjjel árasztó el, a kelő madárkák üde hajnali zengzete az, a lombok közül kelő dal. . . .

A rigók pajzán fütyentése, a vadgalamb méla búgása, az itt ott bele hangzó „kakukk és a csalogánynak édes bús csattogása a hajnal büvös csöndességében oly szép összhangzatba olvadnak, hogy az érző szivről lépattannak a földi bilincsek és a fölszabaduló lelket hullámzó indulata egy fensőbb, költöibb világba ragadja, hogy a természet örök alkotójának hálát adjon mindezekért.

*

Láttak-e már utast?, ki hosszu vándorlás után lankadó tagokkal sietett egy hüs bokor árnyékába, mely egy távoli erdö széléröl édes pihenést igérve hivólag intett feléje?

Mint éledtek föl egyszerre a lankadt tagok! . . ! Mily boldog öröm vonta be azt a szomoru arczot! Mint ragyogott föl a bágyadt szemekben a fölfrissült léleknek indulata, öröme!

S mindezt mi okozta? A pihenési vágy talán? vagy a viruló erdő?

Nem a pihenés, nem a virulás, hanem a rég nem hallott, a sokaig nélkülözött dal, a kedves, csacsogó madárdal . . .

Mily boldogan sietett az erdő felé!, ott ledőlt a bokor árnyékába s a lábánál csörgedező ér friss habjaiból fölüdülve a buja pázsit puha bársonyára megelégedetten hajtotta le fejét.

Bármily fáradt volt is, nem keresi az álmot, hisz az is, az is, a mi körül veszi oly szép, mint egy eleven álom világ, az a halk szellő rengette virágtenger, fölötte meg a ragyogó napnak aranysugaras tündérjátéka.

Nem keresi az álmot, az erdő szivének, a csalogánynak mélabús csattogása bánatot, fáradalmat, mindent mi keserü volt, elfeledtet vele. Édes ábrándokba ringatva, félig ébren, félig álmodozva reményteljes jövő tárul eléje és szenvedésektöl átviharzott lelkét édes boldogságba varázsolja a dal, az a lágy csicsergő madárdal. . . .

*

Ismertem egy pár jó kedvü czimborát, egy diákos kompániát, a melynek körében magam is nem egy derült órát töltöttem el.

Jó fiuk voltak, sok jó emlék köt hozzájuk.

Mindeniknek meg voltak a maga ábrándos tervei a jövöre nézve, együtt épitették a bohó ifjukor fellegvárait, nagyon szerették egymást.

Megesett ugyan néha, hogy a jó egyetértést valami megzavarta és egyiket, másikat egy időre kiszakitotta a baráti kötelékből, de ez nem tartott sokáig, csakhamar visszatért megint a vig czimborák körébe.

És mi hozta öt vissza? A dal. Igen a dal, mert e jó fiuk akárhol verődtek is össze, mindig és mindenütt nótáztak, daloltak.

Millenniumi ünnepeink tervezete.

A városunk területén e hó folyamán és junius 8-án tartandó millenniumi ünnepek tervezetét Sztancsay Miklós v. főjegyzőnk elkészitette s a következőkben terjesztette a város tanácsa elé:

Magyarország ezeréves fennállásának emlékére Selmeczbányán az isteni tiszteletek folyó év május hó 10-én tartatván meg, ezekben Selmecz-Bélabánya sz. kir. város hivatalosan és régi szokáshoz hiven részt vesz, mely czélból a tvhat. biz. tagok a város tanácsa és tisztikara d. e. ½9 órakor a v. háza gyülés termében és városháza előtti téren gyülekeznek s innen ¾9 órakor a v. polgármester vezetése alatt a Nagyboldogasszonyhoz czimzett kath. templomba vonulnak, honnan az isteni tisztelet végezte után résztvesznek az ág. ev. templomban d. e. 10 órakor kezdődő isteni tiszteleten. A h. izr. templomban d. e. 11 órakor kezdődik az isteni tisztelet s az izr. templomban a tvhat. bizottság és a v. tisztikar az ág. ev. templomból vonul.

Ezen egyházi ünnepélyekre is a v. tanács az összes helyben székelő egyleteket és hatóságokat is meghivja.

1896. évi május hó 13-án Selmeczbánya belvárosban délelőtt ½10 órakor a törvényhatósági bizottsági tagok és az érdeklődő közönség a v. tanácsteremben és a város háza előtti téren gyülekezik s kedvező idő esetén a Szt. Háromság térre vonul, hol 10 órakor kezdetét veszi a tvhat. diszközgyülés, kedvezőtlen idő esetén a tvhat. közgy. teremben tartatik meg.

A trhat. diszközgyülés tárgyai:

1. Szitnyai József v. polgármester megnyitó beszédet tart

2. Farbaky István országgyülési képviselő trvat. biz. tag Magyarország ezeréves fennállását méltató beszédet tart.

3. A v. tanács előterjesztést tesz a v. szegények közt kiosztatni rendelt 200 frt szétosztására vonatkozólag s a kiosztás az ünnepi közgyülés szine előtt foganatosittatik, midőn is a segélyre és jutalomra érdemesitett v. szegények az elnöki asztalhoz járulva dijaikat a v. polgármester kezéből átveszik; a kiosztás tartama alatt a v. tanács előterjesztéséhez képest a közgyülés elrendeli, hogy a Selmeczbánya belvárosi utczák elnevezése tárgyában hozott közgy. határozat végrehajtassék, vagyis, hogy az utczák magyar elnevezését jelző táblácskák városszerte fölszegesztessenek; az első táblácska a városházára lesz fölteendő.

4. A v. tanács előterjesztést tesz egy a millenniumi emlékkönyv kiadatásának engedélyezése iránt, melynek tárgyai a millenniumi ünnepet Selmecz-Bélabánya szabad királyi városban előkészitő mozzanatok teljes felölelése és kidolgozása, az ünnepélyek lefolyásának leirása, a köztörvényhatóság multjának és jelenének rövid méltató vázolása, s az ezen törvényhatóság területéről kiállitásra került tárgyak felsorolása és leirása. A közgyülés ezen emlékkönyv kiadatásának költségeire egyezer forintot rendel, jövő évi közköltségvetésbe felvétetni ezen emlékkönyv szerkesztésével Sztancsay Miklós v. főjegyzőt bizza meg.

5. Sztancsay Miklós v. főjegyző záróbeszédet tart.

6. Az ünnepi diszközgyülés berekesztése után a trvhat. bizottság a városi levéltárba vonul, hol Vörös Ferencz tb. főjegyző az okmánytartó szekrénybe teszi Magyarország rövid alkotmányjogi és Selmecz-Bélabánya köztörvényhatósági és társadalmi állapotát ösmertető leirást és ugyanez alkalommal Sztancsay M. v. főjegyző, tvhat. könyvtárban leendő megőrzés czéljából átveszi a v. polgármester kezéből a Szilágyi Sándor által szerkesztett „Magyartörténet“ eddig megjelent köteteit.

*

Ugyancsak 1896. évi május hó 13-án d. u. 3 órakor a tvhat. biz tagok és az érdeklődő közönség a városház előtti téren gyülekezve a „Leányvár“-ra vonul, hol a selmeczbányai egyesült polgári és akad ifj. dalárda elénekli a Szózatot.

2. Vörös Ferencz tb. főjegyző rövid beszéd kiséretében az előkészitett sziklaüregbe zárja a Magyarország rövid alkotmányjogi és Selmecz-Bélabánya sz. kir. város köztörvényhatósági és társadalmi életének jelenét ösmertető s a törvhat biz. tagok mindegyike által sajátkezüleg aláirt leirásának második eredeti példányát. Vörös Ferencz beszéde tót nyelven tolmácsoltatni fog.

3. A tvhat. biz. tagok mindegyike a „Leányvár“ oldalain Magyarország ezeréves fennállásának emlékére rövid jelmondattal egy-egy fát ültet el, mely után

4. a selmeczbányai egyesült polg. és akad. ifj. dalárda elénekli a Hymnust.

1896. évi május hó 14-én. A tvhat biz. és v. tanács tagjai reggel 8 órakor a v. ház előtti téren gyülekezve az akad. ifjuságot a h. lyceum és gymnasium ifjuságát, nemkülönben az összes helybeli iskolák tanulóit és leánynövendékeit kivezetik a „Majercsok“ nevü erdőterületre, hol Dr. Tóth Imre bányaker. főorvos Jezsovits Károly lyc. igazg. és Panek Ödön gymn. igazg. alkalmi szavakat intéznek az ifjusághoz és megejtetik a millennáris diófaerdő egyezer fájának kiültetése olyképen, hogy az akad. ifjuság s a tanulók mindegyike egy-egy diófát ültet ki. Az ültetés tartama alatt a tanulók dalegyesületei hazafias dalokat énekelnek. Az ültetés befejezte után az akad. ifj. köri elnök méltató beszédet tart.

1896. évi május hó 17-én d. e. Bélabánya társvárosban és Hodrusbánya Steffultó, Hegybánya és Banka külutczákban isteni tisztelet és iskolai ifj. ünnepélyeken kivül millennáris fák kiültetése; Hodrusbányán azon kivül még ugyanaznap d. u. kivonulás a honvédemlékhez.

1896. évi junius hó 8-án Selmeczbányán d. e. 10 órakor a városházi ekrélyről magyar német és tót nyelven közhirré tétetik Magyarország ezeréves fennállásának megünnepléséről alkotott törvény, Szitnyai József v. polgármester méltató és magyarázó beszédet tart, déli 1 órakor a városi vigadó kertjében közebéd.

A külutczákban és Bélabánya társvárosban ugyancsak délelőtt 10 órakor kezdődőleg magyar s tót nyelven kihirdettetik a Magyarország ezeréves fennállásának megünnepléséről szóló törvény, mely alkalommal magyar, és tót nyelven méltató ünnepibeszédek tartatnak.

Este ½9 órától kezdődőleg Selmeczbánya belvárosban ünnepélyes kivilágitás; este 9 órakor a v. közönség a város háza elé vonul, hol Altman I. a v. közönség nevében beszédet tart s átadja a polgármesternek I. Ferencz-József dicsőségesen uralkodó királyunkhoz kormányzásának évfordulója alkalmából in-

---

Együttlétünknek legnagyobb öröme, legszebb derűje volt a nóta, a dal. . . .

Nótázásuk által ismerte őket mindenki.

Ha egyik, vagy másik szomoru, lehangolt volt, a társak közé sietett, és egy két játszi dal csakhamar meghozta elborult kedélyének derűjét.

Hányszor hozta meg nékem is a jó kedvet, e nótázás! . . . , és a lánykát, kit szerettek, hányszor ringatták édes álmok közé dalaikkal! . . .

Mennyi boldog emlék ujul föl lelkemben diák korom szép napjaiból, ha néha megzendülni hallok egyet-egyet eme régen elhangzott dalok közül! . .

A napokban hallottam egy kedves kis dalt, melynek dallama nagyon hasonlit ama nótához, melyet különösen kedveltek e fiuk és maguk között nagyon sokszor énekeltek el, különösen akkor, ha egyik vagy másik valamely bohó tervből ki akarta magát vonni (bár közösen határozták el egymás mulattatására, vagy mások boszantására.)

E kis dal szövege:

„Oh szólj, zengj kis madár!
Érzem a szív vidul,
Melyben oly régi a bú
Viharja dúl:
Föl! dalra hát föl! a szivnek dal kell,
Mindenikünk abban örömet lel.
Mely szíven nincs a dalnak se hatalma,
Ott minden érzés végkép ki van halva . . .“

Ha valaha e fiukat szétválasztja a sors, mindig megmarad azért köztük a kapocs, a boldog visszaemlékezés kapcsa, mely a távolban is összetartja őket és idők multával is mindig örömmel fogja őket összehozni az a sok régi nóta, az a sok kedves dal . . .

*

Azt mondják, hogy az éghajlat, a vidék szüli a dalt; szebb vidéken szebb dal terem, mint zord ég alatt, hol nem oly mély, nem oly költői a kedély.

Igaz, a szép vidék kedélyt emelő, leginkább és leglegjobban a dalban nyilvánul. Igen ám, de melyik a szép vidék? Kit a róna szült, az az erdős bérczekért nem fog lelkesedni, a ki pedig hegyek közt lanulta meg a szülőföldet szeretni, az a délibábos pusztaságot nem fogja oly költőinek, oly szépnek találni.

A norvégnek ép oly kedvesek az ő zord, ködös bérczei, mint az olasznak az ő naranes ligetes, babér erdős enyhe világa. Csudálni tudja talán mind a kettő a másikét is, de igazán szépnek csak a saját honát látja, honszerelmet, lelkesedést csak az tud benne kelteni.

Nem is csoda, hisz ott látott először napvilágot, ott ringatták először bölcsőjét, ott hallá először azt a bűvös dallamot, mely az ábrandok jövőjét sejtelmes varázssl szőtte első álmai közé. Ott hallá először azt az édes, azt a lágyan altató dajka dalt, mely első szerelmének édes emlékeivel együtt mindvégig kisér az élet utakon . . .

A norvég komoly természetével ép úgy kedveli és alkotja a dalt, mint a hevesebb vérű olasz s bár ennek dala szebb, művészibb, de nem mélyebb érzésű nem meghatóbb mint amazé . . .

*

Ami édes magyar népünk is dalos nemzet. Nincs talán nép, mely ugy tudna lelkesedni a dalért, a nótáért mint a magyar. Vigadni is, busulni is csak jó bor, meg jó nóta mellett tud. Szinte közmondássá vált a magyar nóta szeretete. Nem is tud egy sem oly jóizűen búsulni, de meg vigadni sem, mint a magyar, ha czigányt érez maga mellett. Annyira össze forrt már lelkével a nóta, hogy nélküle talán élni sem tudna már . . .

Mennyi csapás mennyi viszontagság érte e népet az elmult századok alatt! azonban mindenkor bűszkén tekint vissza történetdus viharos multjára; lelkesedése, honszerelme sohasem engedte gyáván elcsüggedni, ha alkalma nyilt, mindenkor nagy tettekre készitette. És szivének sokszoros érzéseit sohasem titkolta, sohasem engedte nyomtalanul elröppenni, mindenkor hű és őszinte kifejezést talált a dalbannótáiban.

És a mig dalolni tudott, mindig elégedett volt sorsával. Ha öröme volt, pattogó nóta mellett adott lelkesedésének kifejezést, ha bánat, csapás érte, siró nóta mellett kedve szerint kibusulta magát és aztán tudott megint jövőjében remélni.

Sokszoros érzéseinek mindig hű kifejezője volt a dal . . .

Egy idő óta elhallgatott.

Valami megfoghatatlan közöny szállta meg a lelkét, mely sem örülni, sem bánkódni nem engedi.

Kevesebbet ád öltözékére, régi szokásait elhanyagolja, és ha kérdezzük miért van mindez igy? — legfeljebb valami névtelen panaszt ad válaszul . . . Nem tudja ő maga sem mi a baja?, de a nótája is azt mondja:

Nem ugy van most mint volt régen
Nem az a nap süt az égen . . .
Átok fogta meg a magyart,
Mert ez többé együtt nem tart . . .

Azok a Régi jó idők“, miknek a történeteiből mindig oly szivesen hallottunk mesélgetni, régen elmultak . . . Elmultak a harczok, el a régi dicsőség, elhangzottak azoknak dalai. Az a kor jött el, mikor a léha unokák a dicső ősök emlékei mellett eltörpülve a mult lelkes harsonáit nem merik, vagy tán nem is tudják már ajkaikra venni.

A csaták-, diadalmak-, a kurucz idők s betyár világról nem zeng többé a dal . . .

A puszta csöndje még csöndesebb lett . . . a tilinkó méla hangja alig hallatszik már a délibábos rónaságon s a patak partján, hol azelőtt mindig han-

tézett hódoló és üdvözlő feliratot, melyet a v. polgármester átvesz, a közönséghez köszönő és buzdító szavakat intéz.

Ismételjük, hogy a fentebb leírt sorrend csak tervezet, mely még módosítható, s igy ahhoz bárki is hozzá szólhat, a ki valamely üdvös eszmét fölvethet, és hogy az ifjuság bevonásával azt czélozza a város tanácsa, hogy az uj czredéf ffatal erdejének a fiatalság legyen az alapvetője.

Hivatalos rész.

18210 XIV. 1896. Honv. Min. számhoz

Pályázati hirdetmény

a cs. és kir. hadapród iskolákba való felvéte tárgyában.

A cs. és kir. hadapród-iskolába az 1896/97-ik tanév kezdetén (szeptember 16.) kőrűlbelűl az alább megnevezet számban fognak növendékek felvétetni és pedig:

a bécsi, budapesti és prágai gyalogsági hadapród-iskolák I. évfolyamába, mindegyikbe 100

a károlyvárosi, a morvaországi kőngsfeldi, a Krakkó mellettt lobzówi, a nagyszebeni, trieszti, marburgi, a Grácz melletti libenaui, a pozsonyi, az innsbrucki, a temesvári és a Pétervárad melletti kameniczi gyalogsági hadapród-iskolák I. évfolyamába, mindegyikbe 30—50,

a bécsi tűzérhadapród-iskola I. évfolyamába . . . . . 110.

a hainburgi utászhadapród-iskola I. évfolyamába . . . . . 50.

a morva-fehértemplomi lovassági hadapród-iskola I. évfolyamába . . . . . 50.

A hadapród-iskolák II., III. és IV-ik évfolyamaiba csak annyiban fognak növendékek felvétetni, a menynyiben egyes helyek rendelkezésre állnak.

A felvétel feltételeit „a cs. és kir. hadapród-iskolába való felvételre vonatkozó utasítás“ tartalmazza és itt csak az általános feltételek soroltatnak elő:

Ezek a következők:

1. a magyar vagy az osztrák állampolgárság, vagy a boszniai-herczegovinai honosság;
2. testi alkalmatosság;
3. kifogástalan előélet (kielégitő erkölcsi magaviselet);
4. elért legkisebb és túl nem haladott legmagasabb életkor;
5. megfelelő előképzettség;
6. azon kötelezettség elvállalása, hogy a szabályszerű felszerelési tárgyak beszerzése és jó karban tartása saját költségen fog eszközöltetni;
7. a tandíjak (lovaglási járuléknak) kellő időben való lefizetése;

Bővebb felvilágositást Selmecz-Bélabánya sz. kir. város polgármesteri hivatala is ad.

24015. sz. Földmivelésügyi m. kir. minister. III-2. 1896.

Valamennyi törvényhatóságnak.

Mult évi szeptember-hó 26-án 70335. sz. rendeletem kapcsán és annak hatályon kívűl helyezése mellett értesitem a közönséget, hogy a boszniai és herczegovinai országos kormány f. évi márczius-hó 20-án 35414. l. sz. a kelt hirdetménye szerint a szarvasmarhák, juhok, kecskék és sertések bevitele Bosznia és Herczegovinába ez idő szerint Tolna- Pest-Pilis-Solt Kiskun, Bács Bodrogh, Baranya, Temes, Veszprém és Vas vármegyék területéről, sertések bevitele pedig Bihar, Szabolcs, Zala, Somogy, Torontál és Sopron vármegyék területéről tilos.

Budapest, 1896. évi április-hó 4-én.

A miniszter megbizásából
Ottlik Iván s. k.

Különfélék.

— **Az lesz az imposáns jelenet,** melyet bányászaink tömeges kirándulása fog előidézni városunk milleniumi ünnepén. Mint értesülünk Hűltl József miniszteri tanácsos ur kijelentette, hogy e hó 13-án bányászaink nagy számban fognak a városi törvényhatóság ünnepéhez kivonulni a Szent-Háromság térre.

— **A magyaar szó terjedéséről** rvendetes tanuságot tesz a helyb. evang. egyházi elöljáróságnak az a határozata hogy f. hó 10-étől kezdődőleg az ev egyházban vasárnaponként magyar és német nyelven tartassanak. a szent beszédek.

— **A király ajándéka.** Ő Felsége a főkamarási hivatal utján megküldötte Ripka Ferencznek sajátkezű aláirásával ellátott arczképét, melyet Ripka Ferencz „Gödöllő a királyi család otthona“ czimű művéhez mellékletűl fog adni. Olvasóink nem egy izben találkoztak már lapunk hasábjain a kitüntetett iró nevével, kit munkatársaink sorában tisztelünk; mért is helyén valónak tartjuk e megérdemlett kitüntetését hirül adni örömünknek kifejezése mellett.

— **Zárlat feloldása.** Barsmegye területén a ragadós tűdőlob irtása hat hónapot meghaladó időn át megnyugtatóan kielégitő eredményt mutatván, a m. k. földmivelésügyi ministerium Barsmegye területét a zárlat alól feloldotta akként, hogy ezen vármegye területéről szarvasmarhák 1896. évi május-hó 1-től kezdve a belföldi forgalomba (Magyarország területén) szabadon vihetők.

— **Fejedelmi vendég Pöstyénben.** Pöstyénről irják, hogy f. é. májushó 15-én Paulina württenbergi herczegnő nagy kisérettel fürdőhasználatra oda érkezik A württenbengi király nevében Woellwarth-Lauterburg főudvarmester értesitette a fürdőigazgatóságot, hogy a herczegnő a jelzett napon megérkezik, és mint tavai a ferencz-nyaraloban vesz lakást. A herczegnőnek ujbóli megjelenése Pöstyén fürdőben minden esetre szép bizonyiteka a tavali fürdőzés jó eredményének.

— **Kirándulás.** Hála az egnek itt vannak már a jó idők! Itt van május, reméllhetjük, hogy végre Selmecznek is lesz tavasza. A szerelmesek hónapjának első napja igen jól folyt le. Délelőtt a lyceumi tanári kar és az egész ifjuság kirándulást tettek, szem előtt tartva a test fejlesztésének szükségét is E kirándulás meg is felelt céljának s a délután még élvezetesebb volt. Para tanár ur vezetése mellett kivonultak a zárdanövendékek Kisibyére, azonfelül ott volt a felső leányiskola is. Bányavárosunk szebb neme igy hát igen jelentékenyen volt képviselve, a fiatal emberek száma már bizony sokkal csekélyebb volt. Egy kis megázást kivéve a mulatás igen jól ment. Játszoltak, énekeltek, sőt még tánczoltak volna is, ha lett volna hegedű, a hegedűhöz meg czigány. Azt nem is emlitem, hogy a tisztelt hölgyeket és urakat egy leleményes v a l a k i le is fényképezte. — Fotografus.

— **A lyceum ünnepe.** A helybeli ág. hitv. ev. kerűl. lyceum e hó 9-én tartja meg millenniumi ünnepélyét. És 9 órakor az evang. templomban veszi kezdetét s 10-kor folytatását leli a városi vigadó termében, melyet e czélra Ács bérlő a hazafias czél iránti tekintetből minden dij nélkűl engedett át. Minthogy külön meghivók csakis a hatóságoknak fognak küldetni az intézet igazgatósága felkért bennünket, hogy ez utón hivjuk meg a t. cz. szülőket és érdeklődőket.

— **A haszonállatok száma** az utóbbi összeirás szerint a következő: 266 ló, 19 szamár és öszvér, 14 tisztavérű magyar szarvasmarha, 1208 tarka szarvas marha, ezenkivül 496tarka [illegible] lat, 262 sertés 1844 juh, 120 kecske, A közös legeltetésre használt terület Selmeczen és külterületeiben 691 hold 517 □ öl Bélabányán 271 hold 186 □öl, összesen 962 hold 703□öl.

— **Változás a selmeczbányai posta- és távirdahivatalnál.** A selmeczbányai posta- és távirdahivatal vezetésében — mint a „Magyar Közlekedése postai szaközlöny értesül az a változás történik, hogy a hivatal vezetését Fekete Dezső posta- és távirdafőtiszt veszi át, a ki ez idő szerint a budapesti keleti pályaudvari mozgópostafőnökségnél van alkalmazva. Sajnálattal vesszűk e hirt. Holzapfel József eddigi póstafőnök azon 16 éven át, melyet városunkban a m. k. póstahivatal élén töltött, annyira megnyerte a közönség bizalmát, s oly pontos és lelkiismeretes hivatalnoknak bizonyult, hogy távozása érezhető hiányt fog okozni. Egyébként meglehet, hogy ez iránta nyilatkozó rokonszenvnek még sikerűl Holzapfel urat visszatartani Selmecznek.

— **Milleniumi diszközgyűlés.** Hontmegye törvényhatósági bizottsága f. hó 11-én d. e. 4 órakor tartja millenniumi diszközgyűlését, melynek tárgya és sorrendje ez: 1. Alispán hirdetett időben a gyűlést megnyitja, és inditványozza a törvényhatósági bizottság által az ünnepi beszéd tartására felkért Horváth Béla főispán ur Ő méltóságának a gyűlésbe küldöttség által meghivását. 2. Főispán ur a diszközgyűlésben a törvényhatósági bizottság tagai körében megjelenvén, az ünnepi beszédet megtartja. 3. Inditvány az ünnepi beszédnek jegyzőkönyvbe iktatása és maradandó megörökitése iránt. 4. Intézkedés a hitelesitési közgyűlés megtartásának idejéről. 5. a diszközgyűlés berekesztése.

— **Uj templom.** Szép ünnepély folyt le mult hó 21-én Garam- Kis- Sálló községben. Az ottani ev. ref. hitközség uj templomának alapkövét tették le nagy ünnepélyességek között. Hontmegye falvaiból ezerszámra gyűltek össze az ajtatos ev. ref. hivek, kiknek jelenlétében Pál János lelkész szép beszéd kiséretében tette le az alapkövet. Az ünnepély után barátságos lakoma volt a lelkész házánál.

— **Bányavizsgálat Szobon.** Mikor a főváros részére szükséglendő kőanyag szállitására az árlejtést tartották, a bizottság körében azon aggodalom nyilvánult, hogy a szobi bányából való kő nem felel meg a kivánalomnak. Azóta a bányát megvizsgálták s ugy találták, hogy a Szobon termelt kő igen jó, csak a felsőbb rétegekben van 5%-nyi sárgás kevésbbé jó fajta kő. Ennélfogva a Szobon termelt követ ezentul is fellehet használni.

— **Eljegyzések.** Schlesinger Lipót igazgató tanitó leányát Szidikét eljegyezte Osztrovszky Leon, Budapestről. — Gyűrűt váltott továbbá Ipolyságon Tchiffer Róza, Shiffer Mór leánya Diamant Józseffel, Budapestről.

— **Irodalmi és zeneestélyek** rendezését határozta el az akad. ifjuság önképző köre. — Az első estélyt tegnap tartották meg a következő műsorral: 1. Megnyitó beszéd. Tartja Polak Károly önk. köri elnök. 2. Komikus quartett Razektől. Előadják hegedűn Puky László, Chodora Károly, Pencze Rezső és Alföldy Zoltán urak 3. Dalok. Irta és felolvassa Zivuska Jenő ur. 4. Népdalok. Előadják Toperczer Árpád ur czimbalmon és Knoblauch Richárd ur hegedűn. 5. Ingeborg születése napján Sárossy Gyulától, szavalja Tiefenthaler Edgár és annak parodiáját irta és szavalja Blaschek Aladár urak. 6. Maschirozó. Előadják Steingrube nagyközség vályogvetői. — Sok évi tapasztalatunk alapján tudjuk azt, hogy ilynemű kisérletezések minden 3-ik 4-ik évben szoktak történni. Midőn azt kivánjuk, hogy a mostani estélyek tervezői több sikert mulathassanak fel, el nem hallgathatjuk azon véleményünket, hogy az akad. ifjuság egymagában nem biztosithatja az estélyek állandóságát, mert anyagi és szellemi ereje évről-évre változik, a szerint amint az u. n. „jóerők“ jönnek az első évesek közé, vagy elmennek a veteránok sorából. Állandó irodalmi előadásaink csak akkor lesznek, ha egy arra hivatott szakférfiunak elnöklete alatt a polgári elem az akad. ifjusággal együtt „irodalmi körré“ tömörűl. Arra hivatott pedig véleményünk szerint, csakis középtanodáink valamelyikének irodalmi szaktanára lehet, a ki a mellett, hogy jeles szakférfiu, egyszersmind áldozatra is kész legyen.

— **Olyan tót-magyar barátság nem kell** a melyet tegnapelőtt sátorveréskor két sátoros hirtelenében bemutatott. Egy tót sátoros elfogalta a magyarnak sátorhelyét, s mikor ez utóbbi tévedésére figyelmeztette s engedélyét is előmutatta, a tót atyafi baltával rontott a jogos bérlőnek s lett nagy verekedés melynek egy gyorsan ott termett rendőr vetett véget a nagy számu néző közönség'nagy megelégedésére — A verekedő sátoros megkapta a rendőrségnél méltó büntetését.

— **Meglepetés.** A „kamaraház“ ódon falai között minap reggel 8 órakor vagy tiz tagból álló társaság nesztelenül verődött össze, hogy egyik collegájuknak szerencsekivánatait fejezzék ki. Milyen nagy volt az illető munkával foglalozó tisztviselő meglepetése, mikor hirtelen és hirtelen és váratlanul annyi embert látott maga előtt . . . arcza másodperczenként különféle szineket mutatott. Akaratlanul is a naptárhoz nyul, de ismét eldobja . . . hiszen ma nincs nevenapja . . . talán egy régen várt áthelyezés . . . valami nem várt jutalom . . . talán fényeremény üthetett be, vagy talán

---

gos jó kedvű lányok meritettnk vizűket, alig hallani már a dalt.

A fonók, eprész lányok, nem tudnak már ugy nótázni mint azelőtt.

Ma ha énekel is népünk, nem teremt uj nótát, a régit ujitja föl. a régit, melynek dallama rokon nélkülen vágyaival, s melynek méla bánatában oly jól esik néha-néha elborongani . . .

És ilyenkor érzi, hogy a dal, melyet egy idore nélkülözött, elválaszthatlan kedélyetől, s remény ébred lelkében, hogy ugy mint régen volt, eljön megint az a szép idő, mikor majd bánatának megint vigasztalást örömének meg igazi lelkesedést fog adni megint a lelkéből takadó, és minden munkáját kisérő dal. . .

S miként tavasszal az ébredő erdő a télnek hosszu, sivár némasága után a visszatérő madarak ezreitől vigan fölhangzik és egy egészen uj élet, uj virulás kel benne, úgy a visszatérő régi idők tavasza is uj életet uj virulást hoz majd a magyarnépre, az elcsendesült rónán is fölhangzik majd megint a tilinkó lágy szava, föl a leányok vidám dala a mezőn, a patak mellett és sivár napok után, egy szebb világnak boldogsága, derűje hajnalodik majd reánk. . . .

*

És végűl mikor eljön majd az idő mikor kivisznek a fáradt élet után egy csöndes völgynek ölébe, hol a sóhajok elnémulnak, a könnyek elszáradnak, s csak a természet virul tovább bezárult-sirunk fölött, a természet tovább virulása közt akkor is álmodni tért lelkünket egy szebb hazába ringatja majd, mely hamvaink fölött tovább hangzik a dal . . .

Gauzer László.

a megüresedett főnöki székkel kinálják meg és még több ily gondolatok rohanták meg egyszerre agyát. E bizonytalanságnak a vezető Ciceró vetett véget, a ki ékes szavakban szerencsét kivánt főképen azon reményének adott kifejezést, hogy a Laczika, miután születési éve a milleniumi év, jó hazafi leszen belőle! . . . stb. Természetesen közben-közben a régi bányász-szokás szerinti éljenezések sem maradtak el. Erre a barátok jó kivánsága által kitüntetett tisztviselő következőleg válaszolt: „Kedves barátaim!“ Az irántam tanusitott jó baráti kivánságaitokért fogadjátok szivből eredő hálás köszönetemét . . . a kis fiam nevében is . . . a kit a sors még nem engedett látnom (az arczokon látható volt a megütődés és a kételkedés) előre mondok nektek köszönetet. Kérlek legyetek meggyőződve, ha fiamnak nem épen a milleniumi év lenne a születési éve, akkor is magyar lesz az áldóját... magyar az apja is!“ (Éljenzések) „Nem esném azért sem kétségbe és nem panaszkodnám a sorsra, ha leánnyal áldana meg az Isten, hiszen apáink által részünkre — unokák részére megszerzett szép Magyarhazánkban voltak, vannak és lesznek még lelkes honleányok!“ (Éljenzések) „Ujólag köszönöm mindnyájatok jó indulatát . . . én is tiszta szivemből kivánom, hogy ti is mielőbb valódi apai örömökben részesüljetek, de hogy ez mihamarább elérhető legyen: ki-ki válasszon magának — még a millenium alatt — egy-egy szép selmeczi honleányt. Végre azt kivánom: éljetek soká!!! de mindenesetre, mig a az a gólya madár a Laczit nekem csakugyan meghozza, akkor lesz potyaszivar is a mennyi kell!“ Erre már nem hangzanak éljenek, hanem a gratulálók Cicerojuknak estek, a ki őket felültette, de Cicero azzal védekezett, hogy ő biztos forrásból vette hirét s azonnal meg is nevezte a forrást. Egyébiránt ez a biztos forrás akkor már a 4-ik szoba óriási számadási könyveivel sánczolta magát körül, komolyan adogatva össze a rubrikák fekete számait hogy vigasztalja mindnyájukat az a tudat, hogy a korai jó kivánság még szorosabb baráti viszonyt tanusit: de külömben a bolondos aprilisnak vége felé is az ily korai kivánságok megbocsáthatók. Egy nevető.

— **Szinészet.** Kunhegyi Miklós szintársulata egy hét óta van városunkban. Az előadások sorozatát ünnepi prologgal nyitotta meg, megszolaltatva az ős bányavárosnak Selmeczbányának a szellemét is. A bemutatkozi előadásnak megható jelenete volt az, mikor Asztalos Sándor kellő páthossal teljes szavalata után ugyancsak ő hatalmas hangon a Hymnust intonálta s a közönség fellálva vele együtt énekelt. Hogy az ekkor kitört lelkesedés nem terjedt tovább a szinházban ugyanazon este jelen volt közönség körén túl, azt láthatólag mutatják esténként a széksorok, melyeket látva, sem „telt“ sem „üres“ házról nem referálhatunk, a látogatás mérve mindig közepes. — Nem célunk az előadásokat most egyenként kimeritően méltatni, de annyit ki akarunk emelni, hogy az igazgató dicséretes áldozatkészséggel minden uj varabot bérletben adat, amit elődei nem szoktak megtenni.

— **Ipolysági iparosok a millennáris kiállitáson.** Szmolen Béla, Sztancsik István és Uzel Ferencz ipolysági iparosok olyan homokfutókocsit találtak ki, mely az eddigihez hasonló ugyan, de az a lényeges különbség, hogy ez nem ráz.' A kocsira, mely már rég bent van a közlekedési csarnokban, megkérték a szabadalmat.

— **Közigazgatási ülés.** Hontmegye közigazgatási bizottsága f. évi május hó 7-én délelőtt 10 órakor a megyeház nagytermébeen rendes havi ülését tartja.

— **Sajtó per.** Az „Alkotmány“ a „Garamkissallói titok“czimen a rituális vérvád dolgában nem rég tartott tárgyalással foglalkozva, becsmérelte azokat a tanukat, kik panaszoskodtak. Ezek a tanuk G.-Kis-Salló község elöljárói voltak, névszerint: Takács István törvénybiró Nagy János községi biró és Fuchs Endre községi jegyző, kik közül az elsőről azt irta a nevezett lap, hogy olyan biró, aki „szénát lopott“ s a másik kettő „részre hajló“ volt valamiért a tanuskodásnál. Takáts és társai nevében Guthi Soma dr. budapesti ügyvéd m. hó 29-én sajtóport inditott az „Alkotmány“ ellen.

— **A turista-ut eltorlaszolva.** Azokra a turistáinkra, a kik május 1-én a Tirts-forráshoz akartak kirándulni, ugyancsak kellemetlen meglepetés várt a Gedeon-tárnai sétaút elején. Itt a favágók tetjesen eltorlaszolták az utat, mely munkájukban a szél is segitségükre járt, amennyiben több szálfát döntött le a tél tartama alatt. Egy fáradhatatlan turista áthatott a torlaszokon a Tirts-forrásig, a hol abban az uj meglepetésben részesült, hogy a favágók a menházat is lefoglalták czéljaikra, megrakván azt a tetőig hasábfával. Felhivjuk ez eljárásra városi erdőmesterünk figyelmét, a ki bizonyára kijavittatja ezt az erdészet vendégének a turistaságnak érdekén ütött csorbát,

— **Javitják az ipolysági megyeházat.** Az ipolysági megyeházat, mely már régtől fogva vakolat nélkül áll, tekintettel a milleniumi diszgyülésre, javitani kezdik. Egyuttal fel is diszitik, hogy az ünnepélyre már egy kissé renees külseje legyen.

— **Vizet a padlásra** és hozzá még csáklyát is rendel a tüzrendészeti szabályrendelet egy szakasza Hogy e rendéletnek mennyiben felelnek meg a háztulajdonosok, erről rendőrségünk szemle utján fog meggyőződni. Figyelmeztetjük a háztulajdonosokat, hogy mulasztásuknak kárát ne vallják.

— **Házasság.** Dr. Rozenfeld Zsigmond, báthi körorvos leányát Hermint f. évi május hó 13-án Báthban vezeti oltárhoz dr. Klein Adolf veszprémvarsányi körorvos. A polgári házasság-kötés ugyanaz nap d. e 11. órakor fog a báthi anyakönyvvezető előtt megtörténni.

— **Az ipolysági műkedvelő iparos ifjak** legközelebb előadják a „Sárga csikót“ az ipolysági kórház javára. Előkészülnek továbbá Berczik Árpád „A kék szoba“ és Dr. Grubiczy László „Sziget a szárazon czimü egy felvonásos vigjátékok előadására.

— **Helyettesités.** A földmivelési miniszter Tanka Sándor ipolysági állami állatorvost a Budapesten f. é. május hó 21-től junius 14-ig tartandó lókiállitáson állatorvosi szolgálatra kirendelvén, helyettesitésével Székely János b.-gyarmati állami állatorvost bizta meg.

— **Uj népszinmü.** Mint felkért tudositónk jelenti, a mult héten csütörtökön m. hó 23-én Szlávy Pál és Miskolczy Henrik „A kézfogó“ czimü népszinmüvének premiérjére a rosz idő daczára nagy közönség gyült össze. A parabot igen rokonszenvesen fogadták és ki kell jeleltenünk, hogy a „Magyar Ujság“ budapesti lapkollégánk ama kritikája, miszerint a darab a „Sárga csikó“-hoz hasonlitana, nem igaz. A szerzők közül Miskolczi volt jelen és ugy őt mint a szereplőket többször hivták lámpák elé. Hogy a darabot oly jól fogadták, az kizárólag Szlávy érdeme. Az előadáson Horváth Béla főispán és számos hontfi is jelen volt.

A közönség köréből.

Köszönetnyilvánitás.

Hálás szivvel mondunk köszönetet mindazoknak, a kik szeretett férjem. illetve édesatyánk Trattner Tófor elhúnyta és temetése alkalmával oly meghatóan fejezték ki részvétüket gyászos elhunyta felett.

Selmecz 1896. május 1.

A gyászoló család.

Nyilttér.

Foulárd-selyemet 60 krtól 3 frt 35 krig méterkint — japáni, chinai, s. a t. a legujabb mintázattal és szinekben, ú m, fekete, fehér és szines **Henneberg selyemet** 35 krtól 14 frt 65 kr méterkint sima, csikos, koczkázott, mintázottakat damasztot s. a. t. (mint egy 240 különböző minőségben és 2000 szin és mintázattel s. a. t. **postabér és vámmentesen a házhoz szállitva és mintákat küld postafordultával: Henneberg G. (cs. k. udvariszállitó) selyemgyára Zürichben.** Svajczba czimzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven ítt megrendelések pontosan el intéztetnek. 2

Hirdetések.

Tisztelettel alulirott értesiteni bátorkodom a n. é. közönséget, hogy **Budapesten VII. ker. Aréna út, 58. sz. a. szemben a városligettel s igy a kiállitás közvetlen közelében vendéglőt nyitottam. a selmecziek, beszterczebányaik, lévaiak találkozási helyéül,** melyben kitünő magyar konyhát, prima minőségű Dréher-féle sört és tiszta, hamisittatlan, természetes borokat tartok, s illetve t. vendégeimnek kiszolgálok.

***

Jutányos árak és előzékeny kiszolgálás biztosittatnak.

***

Kérve a n. é. közönség tömeges látogatását maradok mély tisztelettel

Budapest, 1896. április havában

Szilaveczky Flór,
vendéglős.

Villányi,

hazánk hirneves borait!

küldöm vasuti utánvét mellett 50—60 literes és 100 literes hordókon felül.
Vörös borok: palaczk-érettek, 24, 26, 28, 32, 40 kr.
Cabinet 60 és 70 kr.
Fehér borok: óborok 22, 24, 26, 28, 32,
Risling 40 és 20 kr.
Siller, kitünő fajta, 20, 22 és 24 kr. Az árak literenkint helybeli pinczémben értetnek; a hordókat gyári áron felszámtiom ép ugy vissza is veszem, ha bérmentve érkeznek vissza. Boraim valódiságáért kezeskedem.

Steiner Dávid,
VILLÁNY, (Baranyamegye).
Szolid helyi ügynök ott felvétetik.

A n. é. közönség figyelmébe.

Tisztelettel ululirott bátorkodom magamat a n. é. közönségnek b. figyelmébe ajánlani, azzal, hogy a miről hosszu évek óta számosan győződtek már meg, **kitünő minőségü egyes müfogakat, valamint egész fogsort** jutányos árak mellett állitok elő viz-gyógymódommal s a massa-gegyógymóddal különféle betegségeket sikeresen gyógyitok. Kiváló tisztelettel
a n. közönségnek alázatos szolgája.
Selmeczbányán
FILKORN ALAJOS
hydropata és masseur.

Tojások.

A valódi Brámai tyúkok-é darabja 15 kr. A Hollandi-é, melyek feketék nagy fehér bóbitával db 25 kr. A Houdani-é db. 25 kr. A valódi stájer-tyúkok-é db 10 kr. Az ezüst-paudiai-é db 30 kr. A Langshani-é db 30 kr. A pulykáké db. 30 kr. Az Ezüst-Wyandotti-é db 30 kr. Olaszországi-é db. 30 kr. A törpe tyúkok-é db. 30 kr. A Cochinchinaiak-é db. 25 kr. Az erdélyi csupasz-nyakuak-é db 20 kr. A Dorkingiak-é db 25 kr. Yokohamaiak-é db. 50 kr. Az Emdeni óriás ludak-é db 1 frt. A Pekingi kacsák-é db 20 kr. A nagy Stajer kacsák-é db. 20 kr.

Én csakis oly tiszta faju tyukok tojásait küldöm szét, melyek már többször nyertek pályadijat; biztositékot nyujtok azok tisztaságaról és valódiságáról 1—6

Max Pauly,
Köflach (Steiermark)

Jó kereset.

Gazdasági gépek, eszközök, szivattyúk és egyébb gazdasági czikkek eladása által egy reális és szállitóképes gyárnál solid és megbizható ügynökök, utazók, elárusitók, vagy más egyének, kik a gazdaközönséggel érintkeznek, jövedelmező keresetre tehetnek szert.

Nagy százalékot biztositunk és azt azonnal fizetjük.

Czim: Gazd. gépgyár, Bécs II/7. Poste restante. 1—6

Nyomatott Joerges Agost özv. és Fia könyvnyomdájában Selmeczbányán 1896.